

DIALOGI
PROOEMIALES.
DIALOGUS I.

De

Dignitate , Jucunditate , Utilitate
Studii Numarii Veteris.

INTERLOCUTORES.

TULLIUS docens, PUBLIUS discens.

PUBLIUS.

Uam bene actutum mihi venisti, venerande Tulli, I.
quum te unum mihi adesse votis omnibus cuperem :
Tua namque erudita ego studia dudum præclare
suspicio. TULLIUS. Ingenuus animus tuus per-
amanter facit , atque Ingenium elegans , optime
Publi, quod amor noster in Musas mitiores tibi ar-
ridet : quibus tam multi mox ab elementaribus
scholis cum fastidio hodie nuntium remittunt.

PUBLIUS. Non possum non, quæ tu tam jugiter colis, egregia arbi-
trari, cum Jove dexterrimo natus nemini non videare. Hodie ejusmodi
res mihi tecum, quæ solum te Oedipum speret. Vides hanc arculam,
quam ne nudius tertius quidem, dum ad me inviseras, in cellula mea

Prooem.

A

specta-

spectaris? *TULLIUS*. Statim in eam oculos contuli, ut rerum tuarum, si forte queam commodo tuo, curiosissimus sum. Ast vero quem illa thesaurum recondit? *PUBLIUS*. Dicam primum, unde illa ad me: cætera fortean sagax animus tuus præcurret. Avi mei, corpore nuper pie soluti, Virique, ut nosti, Rerum Eruditarum non incuriosi, ultima voluntate mihi tributa est. *TUL.* Quid ais? Avus tuus, cui levem terram adprecor, hanc tibi? Ergo thesaurum oppido charum, sic Dii te ament, adeptus es, Numos nimirum veteres ejusdem, etsi non prorsus exquisitos, bene tamen multos, nec contemnendos. *PUBL.* Sic est: sed parce mihi, quod verba tua non plane capiam. Divitem exiguo vilique hoc ære me admodum prædicas, quod insuper turpis ærugo passim exederat? Quis inde mihi census proveniat? *TUL.* Suavissime Publi, ignoti nulla cupido: benignam tu mihi aurem, & ego, qua polleas sorte, te liquido instruam. *PUBL.* Oppido mihi salivam jam hætenus moves: edificere itaque, ut libet, plenissime, unde tantopere gaudeam.

II. *TULLIUS*. Ignoras hucusque, ut audio, quid rei tandem Numi sint veteres? quid reconditæ celent utilitatis? quem in finem, quantoque artificio atque ingenio illi excusi sint? Altum te latet, quod *tediosa nonnunquam prolixitate Libri, id compendiosa brevitate* (ut nonnemo loquitur Eruditorum) Numos præstare. Esse eosdem certa minimeque dubia rerum gestarum documenta, esse historiis, quia cum re ipsa nati, plerumque antiquiores, quin imo ut voluptate, ita fide potiores, cum temere adulterari citra perspicua deli argumenta haut facile queant. Nescis eorum ex contemplatione tam multiplicem ac varium elegantioribus quibusque litteris fructum accedere: Viros Principes in hæc cimelia, Artium & Eruditorum bono ab interitu vindicanda, opes tam ingentes liberaliter profundere: Summa Ingenia iis collustrandis uberes sudores impendere: Scriptores maximos amplissima ab iis subsidia Ethicæ, Politicæ, Mythologicæ, ac præprimis Historiæ accersere, quoniam historias non raro ad fidem Numorum oportet, non e diverso Numos illarum ad rationem componere. Nunc porro, si pateris, qualescunque sint Numi tui, prima tibi eorum erudite pernoscendorum elementa commodum pandendi ansam tamen mihi præbebunt.

III. *PUBLIUS*. Quam amo te, Tulli facundissime, quod aurem mihi saluberrime vellicas, & quæ hætenus cogitaveram nunquam, liberaliter mihi aperias. Sentire jamjam mihi videor, occur rebus in antiquis semper hætenus rudis fuerim, utut in libris non penitus infrequens essem. Regiam videlicet per Numos easdem discendi viam non modo non tenui, verum etiam nec equidem novi. Plurima quamvis suggerant Libri, ægre
tamen

*Euck. Syl-
loge Nu-
mismat. va-
rior. in
Prooem.*

tamen tam multa tenentur : quod si proinde Numi, ut ais, Historiam, Ethicam, Politicam, atque Mythologiam oculis quoque subjiciant, vix quidpiam amplius præstat, ac Bibliothecis ejusmodi Gazophylacia non indiligenter adjungere.

TULLIUS. Sapienter admodum judicas, & fere plusquam mihi de te ad unum sermonem meum sponderam. Perge, quo cæpisti, pede, & perbrevis itinere sapientiæ veteris adyta percurres. Quæ de Numorum præstantia tecum differui, non jam amplioribus exequor : reapse id senties, cum, sinente te, Arculam tuam lustrabimus, & ut tui, qui ibi delitent, Numi exposcent, de eis jucundius differemus. Dignissimum utique arbitror, tempus cum tot Augustis Principibus, quos illi referunt, fallere, vultus eorum egregie factos lustrare, elogia eorundem, Laconica brevitate contracta, ita evolvere, ut verbum subinde sive diverbium, quod nemo non Eruditorum in Quiritibus unice amat, integram Panegyrim fundat. Nec sane inutile nobis erit, quidquid domi militiæque egregie egerant, æreis his in fastis descripta, tam pulchra tamque erudita in imagine contueri. Adspirabit nobis etiam Virtus, dumque ex æquo laudata placebit, animos sibi nostros vi quadam arcana devinciet. Quam deinde jucunda nobis erunt Religionis Augustæ deliria, tot deos, deasque referentia ? Tum idololatriis quidem usque adeo in sapientia sua desipientibus Christiana pietate compatiemur : totis vero animis DEO nostro jubilabimus, quod purissimo Fidei lumine similem in mente nostra caliginem jam inde ab utero discusserit. Cæterum ipsæ pariter tenebræ in meridie palphantium animo nostro fabulis non inconsulto natis multifariam egregiæ cujusdam atque salubris disciplinæ lucem accendent. Pascent animam nostram, dum irritos Tyrannorum in primam CHRISTI Ecclesiam furores subinde commemorabimus, cælestes Martyrum Triumphus : novas Pietati nostræ subdere poterit faces Religio sancta super tumulum nefastiæ impietatis erecta, atque Crux CHRISTI a tempore M. Constantini in labarum erecta.

Oppido proinde comperies, hoc tuo thesauro & ingenium tuum erudiri, in quo tamen solo nequaquam sistendum, & animum allici ad Virtutem, & cor religiose in DEUM sustolli. Quid ultra desideres ? quid amplius homini, etiam si religiosus sit, erudito & innocenti hoc otio expediat ? quod utique longe super ludos & pocula, levesque jocos & fabulas positum est, quibus alias, pro dolor ! bene multi irrecuperabiles horas creberrime prodigunt. Nihil profecto in his est non modo sæx amusa, plebs inquam indocta, sed & vulgus litteratorum, quod in Senatu Eruditorum considerare se jactat, dum Rei Numariæ studium, propi-

tia hodie Musa longe celeberrimum, rabiem credit insanam. Sapiant illi ; hic omnino desipiunt : etenim jam dudum pervulgatum est illud : *Ars non habet osorem , nisi ignorantem.* Quod si Numos vestigarent aliquando , eorum curiosos haudquaquam præcoci sententia vel ad fabas damnarent.

VI. Qui in his bene gnaviterque institutus est, erudito in consensu doctis, & in omni retro historia probe subactis discursibus mel & ambrosiam omnibus loquitur : si natis plaudendum, aut parentandum denatis, seu honos, sive fortuna votiva quandoque exposcant obsequia, in Symbolis eam in rem a se conceptis, vel elogiis ubi ubi demum descriptis, penicillum & calamum a Quiritibus mutuatur, Romanam veluti postliminio restituit gravitatem, eruditionem spirare, reviviscere sapientiam facit. Contra qui nihil in Numis sapit, admodum sane sibi timeat necesse est, vel a chartis illis parvulis, *Famæ* ad instar publicæ undique persfrepentibus, quas plerique nunc manu terunt docti simul & indocti novorum cupidi, in quibus multi etiam Viri Religiosi graviter profecto vapulant, quod jam has jam illas publicis in solemnibus Inscriptiones Arcuum, Symbolorum, atque Emblematum minus e voto Rei Antiquæ peritorum confecerint. An recte, viderint Authores : interim ita inibi vapulant, ut & ego quoque pro illis pudore suffunderer.

VII. Omnibus itaque modis Author tibi sum, Publi dulcissime, ut, quem DEUS tibi thesaurum Numerorum submisit, gratus teneas, eoque, dum liberale ingenium tuum adhuc præstantissime viget, erudite fruaris. Metes, vir postea factus, quod juvenis sereres : brevi disces, quod in omni tibi vita expediet. PUBLIUS. Gratias tibi immortales, quod hæc mihi calcaria tam potenter admoveas. Utinam hodie adhuc portas *Laconicæ Quiritum Sapientiæ*, id est, reconditæ in Numis omnigenæ Eruditionis, irrupere liceret ! Sed lente nobis festinandum utriusque munera præcipiunt. Abitum, ut video, paras : cumprimum vero licuerit, revifere te cupio. Vale, Tulli venerande. TULLIUS. Sed & tu salvus sis, Optime Publi.

DIALOLUS II.

Quinam Numorum veteres dicantur,
& quæ eorum discretio?

TULLIUS.

ADsum ex animi tui sententia, Arculam tuam, si vacat, una tecum exploraturus, Publi lectissime, ut, quantum qualemque tibi Avus tuus thesaurum transcripserit, luculentius dispiciamus. I.
Fac, pateant forula, Tabellas explicemus. *PUBLIUS.*
Actum est, quod jubes: ipsi, puto, gestiunt Numi, quod eruditos obtutus tuos subituri sunt. *TULLIUS.* Bene utique habet cum ejusmodi testibus obsoletæ jam quasi veritatis, si denuo in forum deducti, licet muti, id tamen, propter quod editi olim in lucem fuere, liquidis edicere suffragiis sinantur. Verum quid video? populum habes centenis aliquot capitibus constantem: attamen sine ordine undique, sine lege confusum. Caput jam nostri sermonis indubie esse debet discursus de ipsa *Veterum Numorum* ratione, mole, qualitate, ordine, atque discretione. *PUBLIUS.* Quin imo hæc demum ipsissima sunt, quæ si hodie me coram edisseras, rem mihi quam jucundissimam feceris. Quid itaque primum sunt Numi?

TULLIUS. Plurimorum sententia, etsi necdum apud omnes Eruditos illud in confesso sit, Numi, præcipue Quiritum, erant *Monetæ* eorundem *currentes*, usui quotidiano atque inter sese familiari procusæ. Sed harum e numero eos excipias velim, qui vel palmari sunt magnitudine, vel nimia præter morem soliditate densantur. Hos etenim (vulgo dictos *Medagliones*) arbitrantur Rei Antiquæ Numariæque periti munerum duntaxat largiendorum, memoriæ item ac famæ singularis causa ab Augustis decretos. Nosse nimirum te juvat, eam omnem ætatem, idololatriæ tenebris sepultam, cum DEO vivo & vero gloriam dare ignoraret, suo duntaxat nomini impense atque per omnia studuisse. Porro quoniam descripta in libris Majorum suorum decora cum blattis, & tineis quotidie luctari cernebat: statuas præterea & lapides, testes gloriæ singulos atque unicos, temporis injuria etiam tandem perire animadvertit: Numos cum aureos, tum argenteos, potissimum vero æreos, quibus in alium usum

flandis Avaritia non admodum insidiaretur, tabularum loco elegit, in quibus elogia sua, nunquam intermoritura perennitate, posteris transcriberet. Hi namque magno numero caduntur, in omnem terram deportantur facile, & humi quoque defossi, post multa tamen sæcula iterum iterumque reperti reviviscunt. Ex quo facile consequitur, quod nec punctum nec apex in Numis veteribus industria atque ingenio vacet, & quam congrua sint illi suppellex, ingenium suum cum fructu exercendi.

III. *PUBLIUS.* Mira pro vanitate solertia, quam æmulari Christianos pro pietate decet. Sed anne *Numorum* nomine apud Authores omne veteris monetæ genus accipitur? *TULLIUS.* Accipi utique potest, atque cum apud Hebræos, tum apud Arabes, tum apud Punicos cæterosque plurimos populos suo signati idiomate Numi reperiuntur. Verumtamen communi fere jam omnium phrasi Græcorum duntaxat atque Quiritum ærea monumenta in gazophylaciis antiquis quærentur. Et Græci quidem Numi Romanis, ut vetustate, ita & specie atque elegantia magnopere præstant. Graja namque sapientia, cum gente ac terris suis a Quiritibus tandem subacta, Romanam parturiit: cum antea, quotquot extra Græciam gentes inundarant, barbararum, puta, indostarum nomine censerentur. Quocirca & Gentium doctor Romanis scribens ajebat: *Græcis ac barbaris, sapientibus & insipientibus debitor sum.* Non exiguæ deinde rebantur laudis argumentum Romani, si Victores cum victis saperent, Græcamque & linguam, & artem, & sapientiam callerent.

Rom. I.
14.

IV. *PUBLIUS.* Pauca nobis, ut reor, de Græcis differenda sunt Numis, quorum gaza mea vix aliquos numerat. Edic ergo, quandonam Romæ signari Moneta occæperit? *TULLIUS.* Rem arduam postulas, ac curiosam magis, quam Numis pernoscentis opportunam. Opinionibus stant cuncta hic omnia: id vero constare passim videtur, Romanis sub Regibus Monetæ aureæ atque argentæ signandæ cum artem tum usum Romæ ignorata fuisse. Numi Argentei A. post U. C. 384. Aurei 546. cœpere: de Æreis certa, quæ afferam, non habeo. *PUBLIUS.* Sed unde demum Numis præconium Antiquitatis asseritur? *TULLIUS.* Optime sciscitaris: ego vero multorum diversum ob sensum gustumque ægre iterum tibi respondeo. Dantur *Consulum* Numi, sive *familiarum*, eo tempore cusi, quo Roma Consulibus paruit: & hi quidem Cæsareis vetustiores sunt: quibus tamen non pauci sub ipsis Impp. cusi adduntur, Cæsare præsertim, & Augusto. Imperatorum Numi, si iis, quos proprie *Modernos* dicimus, trium videlicet Sæculorum nostrorum, contra-

contraponantur, omnes *Antiqui* cenferi queunt, etfi ad Sæculum usque XV. excurrant, ante cujus medium Turcæ Constantinopolim sedem Imperii Orientalis diripuerunt. Antiquarii tamen multi Numos solummodo florentis Romani Imperii a *Jul. Cæsare* ad usque *Gallienum* & XXX. *Tyrannos*, nomine vere *Veterum* dignantur: alii ad tempora *Constantini* progrediuntur: alii ad *Heraclium*, alii ad *Romulum Momyllum*, per jocum *Augustulum* dictum, cum quo corrui Imperium Occidentis: alii omnino usque ad *Carolus M.* procedunt. Optime fere agitur, si series Cæsarum in Numis cum *Theodosio M.* & filiis ejus *Arcadio* atque *Honorio* una cum Sæculo IV. finem fortiatur. Reliqua etenim Monetarum fæx plerumque crudissima est, nec arte nec ingenio curam promerita.

PUBLIUS. Quid vero in Arcula mea sibi vult moles Numerum & magnitudo adeo diversa? **TULLIUS.** Magnitudo triplex in Numis statuitur, quemadmodum & metallum. Ut hoc postremum prius expediam, Aurei Numi, Argentei, atque Ærei exstant. Argenteis a quibusdam accensentur Numi variis e metallis commixti, parum admodum argenti possidentes, albi tamen utcunque: item argento, de industria, & mox ab initio, solummodo tincti, quibus argentei supplentur. Æreorum nomine omnes reliqui veniunt, sive ex cupro, sive ex orichalco, vel utroque permixto, æreve Corinthiaco consent. Ubi non indiligenter animadvertas velim, æreos plerumque dedita opera varii coloris pigmento tinctos fuisse, solido valde constanti, quod ferreo etiam stilo admoto ægerrime cedit, tenue nihilominus, & neque subtilissimas litteras obtegens. Factum id prohibendæ æruginis causa: ejusmodi itaque Numi, si mundi sint atque integri, longe venustissimi comparent, jam viridi, jam nigro, jam castaneo colore insignes. Corinthiaci porro æris origo erat Corinthus Urbs opulentissima, a Romanis vastata, atque igne succensa, in qua æstu incendii multiplicia metalla liquata, atque rivulorum ad instar hinc inde confluentia, æri inde commixto nomen dedere. Qui jam Numerum duntaxat possessione, elegantia, atque nitore gloriari, nobilisque ac pretiosæ gazæ famam nomenque aucupari desiderant, ut maxime sollicitè cavent, ne sua in serie Numerum metalla commisceant, aureisque argenteos, vel contra, aut æreos utrisque interferant.

Pariformiter iidem vitio non modico deputant, inæquales magnitudine aliquando juxta se ponere. Alii siquidem Numerum *magni*, floreno fere commensi, alii *medii*, ad septendenarium prope accedentes, alii *parvi* septenarium ne quidem æquant, & quotquot dein hac a mensura quomodocunque recedunt, appellitantur. Sæpe tamen non tam spatia Numi, quam capitum robur, aut contra gracilitas solet attendi. *Magnis pretium*

pretium & æstimatio ab elegantia accedit, formisque elatis: *medii* avide quærentur, ob partium reversarum tam multimodam varietatem: *parvis* denique, imo *minimis*, a lapsu potissimum Imperii, necessitas patrocinator, cum magni, *mediique* tum temporis raro admodum prodierint. Summa tandem Numorum curiosos urget sollicitudo, ut ne *genuinos* inter, quantumlibet affabre recenti a cælatore *fictus* irrepat: deinde, ut cuiuslibet metalli, ac magnitudinis, *rari* & exquisiti, non *communes* solum atque obvii sua in arca divertant.

- VII. E converso cui è Numis *Laconicæ Quiritum Sapientiæ* prima duntaxat *Rudimenta* addiscere animo sedet, illisque erudite, non tumide frui, ejus parum admodum interest, cujus tandem metalli vel molis monetas obtineat, cumque genuinas assequi nequeat, recenti arte conflatas interim non respuit omnino, modo verorum ad modulum fideliter redditæ, nec pure in gratiam sine vero quopiam prototypo *fictæ* sint. Hoc, optime Publi, probe te animadvertere velim: in tuis etenim Numis complures ego pullos suspicor, recentibus ovīs & annis exclusos. *Laconicam* nihilo secius *Quiritum Sapientiam* utiliter tibi ex iis atque fideliter, quantum tironi sufficere poterit, prælegam. **PUBLIUS.** Quam multa mihi gratissimo hoc Dialogo Numariæ rei arcana jam reſeraſti, quæ memori mente tenebo: libera porro cæteram fidem, quam dederas, & ex aſſe me tibi devinctum perpetuo habe. **TULLIUS.** Ego prope hæc cuncta ex præclara *Introductione in cognit. Medall.* Viri plurimum Rev. P. Ludov. Joſbert, Societ. JEſu, tibi ſuggeſſi: quem proinde una mecum pro dignitate reverere.

DIALOGUS III.

Finis, Methodus, atque Partitio
Operis.

PUBLIUS.

Noctem prope insomnem produxi, irrequieta Prælectionum tuarum speculatione absorptus, Tulli Honorande. An porro hodie me Pallas beabit, ut aliquot ex arcula mea bellaria, te interprete, dulciter prægustem? *TULLIUS.* Nihil equidem jucundius Magistro præ fame sitique discipuli, quam ille utramque ad discendum quotidie affert. Fræno attamen opus est, quoties idem extra orbem, & ordinem saltat. An retines adhuc, cujus te nuper commonui, Numos videlicet tuos sine lege & ordine jacere? De methodo itaque præ omnibus cogitandum est nobis, qua eosdem e re captuque tuo quam optime disponamus. Sustine hanc insuper diem, suasque aviculæ plumas indulge: his etenim non expedita, qua, obsecro, fiducia leves auras secabit? Tria hodiernus te sermo meus adhuc prævie doceat, necesse est. Primum: cur nova te institutione erudiam, nec veterano cuipiam te Magistro remittam? Deinde: qua methodo hæc Rei Numariæ Rudimenta prælegere tibi cogitem? Postremo tandem: quo ordine Numos tuos tibi exponere consulto, ac præter solitum morem, apud memet statuerim. *PUBLIUS.* Parce præcoci Sapientiæ Veteris amor: de reliquo, quod utilissimum tibi videtur, tuo mecum exequere.

TULLIUS. Bene est: principio latere te nolim, haudquaquam me fugere, quam summos hæc Ætas nostra, scientiis nata, Rei Numariæ Vestigatores publicis legat in typis, quos nullum Vetustæ Eruditionis genus alicubi præterit: quales sunt: *ANTON. AUGUSTINUS: PATINUS: VAILLANT: OCCO: MEZZABARBA: GEVARTIUS: BANDURIUS: SPANHEMIUS*, aliique quamplurimi, suis quisque elogiis Illustrissimi. Atque hi omnes, ut voluminibus suis maxime egregiis congruam, dignam, amplamque suppellectilem longe lateque conquirerent, undequaque exploratis diversorum gazis, imo & inspectis Regum atque Principum thesauris, suo sese operi, divites jamjam rerum & locupletes

Proem. B accinxe-

accinxerunt. Verum enimvero aut vasta nimis sunt eorum volumina, atque adeo simul & pretiosa, neque passim omnibus obvia: aut prætermisiss illis, quæ prima in hoc genere atque minora sunt, ardua tantum ac difficilia versant, sublimi quidem per omnia ingenio, stilo tamen protironibus aut nimis succincto, vel certe contra nimio opere diffuso. Quare usum eorum (tamen æris inopiam omnino dissimulem) cum temporis brevitatis, tum ipsa Elementorum ignorantia necdum depulsa, a te, tuique oppido multis similibus longissime prohibent. In me itaque, siquidem id amplissime posses, hoc recidit saxum, ut *Laconicam Quiritum Sapientiam*, quæ in Numulis tuis delitet, commodum tibi atque facillime pandam.

III. *Laconicam*, inquam, *Quiritum Sapientiam*, quam unam a me flagitas. Non porro vel regulas tibi vel canones tradam, Numos veteres comparandi, explorandi, collocandi, interpretandi: exemplis duntaxat rem omnem exequar, neque æs, neque molem magnopere moratus: modo, quam breviter quam exquisitè Quirites tum elogia Imperatorum, cum facta magnifica in Numis suis extulerint, utcunque intelligas. Haud spondeo tibi plenam atque integram omnem, quam omnes undique Numi recondunt, Sapientiæ cognitionem ingerere, & ænigmatum quorumvis perfectum te quodammodo Oedipum efficere. Res tibi prorsus angusta est domi: præibo, qua Numulis tuis vulgaribus insequi me, & assequi poteris: imo quo sponte nos illi conducent, ac veluti digitum intendent. Tua itaque perexigua cymbula vectus, altum non subeo, nec in fluctus eandem & scopulos propello: hæere tecum in litore & curta supellex tua, tempusque præprimis apud me arctum cum suadent mihi, tum imperant. Nequaquam itaque alios, præterquam quos arcula tua suppeditat, Numos in medium proferam, ut, ipso utriusque oculo teste, de singulis arbitremur. Nolim imos Historiæ fontes te coram, & abdita Mythologiæ vestibula perrumpere: non expedit, paginam omnem scriptoribus onerare: non libet æternas Doctorum lites in medium provocare. Assurgo potius communibus Eruditorum placitis, tritisque jam viis tecum festinus incedo. Operæ pretium erit, latentem tuis in Numis thesaurum ligone non nihil & sarculo tentare: esto; haud teneamus; fodere tamen nihilo fecius proderit.

IV. Ast, ne cum sonitu verbi tua simul, atque mea industria leviter pereat, Numos tuos, ut reperero, penicillo aliquot in Tabellis exscribam: tu dicta mea futurum in usum tuum calamo excipe. In quo id mihi fiduciæ dabis, ut Numos tuos tantopere inæquales pari fere omnes magnitudine,

dine, non sine Eruditorum exemplo, depingam. Nec etenim Symboli notio, quam unam inquirimus, a Numi magnitudine tantopere pendet, ut tuto eam dissimulare sine nimia Religione omnino non liceat: quin potius grandioribus lineis ductæ subinde imagines, vel characteres descripti, præ minutis atque pusillis, oculos tuos atque animum facilius juxta multoque jucundius imbuunt.

Supereſt modo, ut Ordinem jamjam decernamus, quo Numos tuos primum collocabimus, collocatos deinde pari ſucceſſu contemplabimur. Præcurrent PRÆLUDII loco pauculi, quos poſſides, *Græci*, qui tamen ad Imp. non pertinent: *Conſulum* item, aut *Familiarum* æque pauciſſimi, utraque ſui facie expreſſi, ne utrorumque omnino ignarus ſis. Quibus inſuper addentur Numi *Communes Urbis Romanæ*. Reliqua VI. PARTIBUS diſpertiemur. I. Mera redhibebit *Capita Auğuſtorum* a JULIO, ad uſque ARCADIIUM, & HONORIUM, jugi Principum, qui tibi ad manus ſunt, ſeriè, cæteris prætermiſſis. APPENDIX erunt Vultus Auğuſtarum, eorumque, qui Cæſaribus aut ſanguine, aut neceſſitudine proxime conjuncti fuere. Atque in his omnibus, dum Titulos eorum exponens breviter verſabor, hiſtorias tamen ac vitas exacte non texam, minus vero rigida Criſi calculos uniuscujusque Chronologicos, quod ad Laconicam Numorum Sapientiam non pertinet, operoſe ſubducam. Cæteræ porro PARTES ad unam omnes oppoſitas ſolum capitibus formas redhibebunt.

PARS itaque II. ea contuenda objiciet, quæ ad *Politica* Auğuſtorum *Gloriam* quidpiam conferre videntur, domi partau: puta: *Virtutes Adoptiones, Liberalitates, Ludos &c.* III. *Bellicam Imperatorum Gloriam* pandet, a *Legionibus Fide ac Concordia militum, Viſtoriiis, Elogiis* earum ac *Præmiis*, atque *Commodis* proſectam. IV. *Religionem* afferet Auğuſtorum, *Deos, Deasque, Tempa, Sacrificia, Pontificum ſupellectilem.* V. *Populi in Principes Studia* recenſebit, *Vota* nimirum *Imperii, Salutis, Proſectionis, Adventus.* VI. Demum ſola neſaſtæ *Conſecrationis* monumenta ſubjunget. Chorū EPILOGI in vicem ultimo ducent, ſi quidam tibi fortean ſuppetant, Numi *Coloniarum ac Urbium.*

Melius utique hic tibi Ordo proficiet, ut Veterum Quiritum Sapientiam veluti compendio teneas, quam ſi omnes unius Auğuſti Numi perpetua thematum confuſione, titulorum, atque Actionum, ſeſe juxta conſequerentur. Uno obtutu diverſa hauries ſchemata, quibus Romani

Felicitatem Reipublicæ, Securitatem, Virtutem, & id genus cætera, oculis subiciebant. Agedum itaque, veteris Sapientiæ amicissime Publi, eidem, si lubeat, quantumque par est, sedulum te discipulum subde. Miraberis sane censum illum egregium, qui a Numis tuis vetustate fordidis, ærugine exesis, sed arte, sed ingenio longe præstantissimis, animo tuo tam omni fere sine tædio, imo tam opipara cum voluptate cumulate accedet. Licebit exinde multa in rem tuam commoda derivare, sive olim suggestum conscendere te oporteat, sive tempus cum amicis familiariter fallas, sive Laudes aut vivo, aut defuncto percenseas, sive tandem Vitæ etiam tuæ rationes tacita tecum meditatione inire volueris. Magna hodie mihi denuo patientia auscultasti: cum proxime confabulabimur, quam mox ipsis a Numis, ex Arcula tua extractis, quod unice flagitas, initium ducemus: quorum interim ego Tabellam tibi I. depingam.

- VIII. *PUBLIUS. O Tulli venerande, si memet tibi reddidero, parum est. Noli metuere, ne tanti labores, quos meo tu commodo suscipis, tibi leviter pereant. Quidquid propitio DEO, teque Magistro in Re Romana sapuero, æternum tibi apud omnes debebo. Tabulas vero tuas, & quas ego calamo excipiam, Prælectiones publici suo tempore juris certo certius facere connitar. Facile namque mihi persuadeo, quamplurimos esse, qui una mecum Rudimenta Laconicæ Quiritum Sapientiæ methodo tam facili, tamque opportuna nancisci etiam atque etiam vehementissime cupiant.*

